

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

P6_TA(2005)0228

Mažumų apsauga ir politika prieš diskriminaciją išsiplėtusioje Europoje

Europos Parlamento rezoliucija dėl mažumų apsaugos ir kovos su diskriminacija politikos išsiplėtusioje Europoje (2005/2008(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į tikslus siekti, kad Sąjunga taptų laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, bei įgyvendindamas laisvės, demokratijos, pagrindinių teisių apsaugos ir teisinės valstybės principus, išdėstytus ES sutarties 6 ir 7 straipsnius,
- ypač atsižvelgdamas į EB sutarties 13 straipsnį, kuriame išdėstytas Bendrijos uždavinys kovoti su diskriminacija dėl lyties, rasės ar etninės kilmės, religijos ar įsitikinimų, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos, į EB sutarties 63 straipsnį, kuriuo nustatoma prieglobsčio ir imigracijos politikos sistema, skatinanti trečiųjų šalių piliečių integraciją, ir į kitus teisinius pagrindus Sąjungos veiksmams šioje srityje,
- atsižvelgdamas į Sutartį dėl Konstitucijos Europai, kuri toliau plėtoja dabartinį *acquis*, ypač įtraukdama Pagrindinių teisių chartiją ir taip suteikdama pagrindinių teisių sąvokai dar didesnę reikšmę ⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į Sutarties dėl Konstitucijos Europai I-14 straipsnį, kuriuo nustatomos padalintos kompetencijos sritys ir taip Europos Sąjungai suteikiama atsakomybė laisvės, saugumo ir teisingumo srityje, įskaitant žmogaus teises, turint omenyje, kad mažumų teisės yra esminė bendrųjų žmogaus teisių dalis,
- atsižvelgdamas į 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyvą 2000/43/EB, įgyvendinančią vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės ⁽²⁾, 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvą 2000/78/EB, nustatančią vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus ⁽³⁾, bei į 2002 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/73/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 76/207/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo taikymo įsidarbinimo, profesinio mokymo, pareigų paaugštinimo ir darbo sąlygų atžvilgiu ⁽⁴⁾,
- ypač atsižvelgdamas į Komisijos Žaliąją knygą dėl lygybės ir nediskriminavimo išsiplėtusioje Europos Sąjungoje (KOM(2004)0379) ir į Europos rasizmo ir ksenofobijos stebėjimo centro priimtus metinius ir teminius pranešimus,
- atsižvelgdamas į EP Darbo tvarkos taisyklių 45 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą bei į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto, Kultūros, jaunimo, švietimo, žiniasklaidos ir sporto komiteto ir Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto nuomonės (A6-0140/2005),

⁽¹⁾ Įsigaliojus Sutarčiai dėl Konstitucijos Europai, sąvoka „mažumos“ pirmą kartą atsiras pirminėje teisėje, dviuose nuostatose: Chartijos 21 straipsnyje (Konstitucijos II-81 straipsnyje), draudžiančiame diskriminaciją dėl „priklausymo tautinei mažumai“; Konstitucijos I-2 straipsnyje, kuriame teigiama, kad „pagarba žmogaus teisės, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises“ yra viena iš vertybių, kuriomis „Sąjunga yra grindžiama“. Konstitucijoje taip pat pažymima, kad Sąjunga „kovoja su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatina socialinį teisingumą ir apsaugą, moterų ir vyrų lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą“ (I-3 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa).

⁽²⁾ OL L 180, 2000 7 19, p. 22.

⁽³⁾ OL L 303, 2000 12 2, p. 16.

⁽⁴⁾ OL L 269, 2002 10 5, p. 15.

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

- A. turėdamas omenyje, kad mažumų apsaugos ir kovos su diskriminacija politikos sampratos skiriasi; akcentuodamas, kad vienodas požiūris yra visų piliečių esminė teisė, o ne privilegija, ir tai, kad tolerancija turėtų būti bendras gyvenimiškas požiūris, o ne atskiriems asmenims teikiama malonė; todėl manydamas, kad turi būti vienodai aktyviai kovojama su visų formų diskriminacija; primindamas, kad tautinės mažumos prisideda prie Europos gerovės,
- B. kadangi kiekvienas žmogus Europos Sąjungoje turi vienodą teisę ir pareigą būti pilnateisiu, aktyviu ir integruotu visuomenės nariu, lygiu prieš įstatymą; kadangi kiekvienas asmuo yra visų pirma atskiras ir unikalus žmogus, ir priklausymas mažumai niekada nepateisina ir nepagrindžia nei atskirties, nei diskriminavimo arba sprendimo pašalinti iš bendruomenės,

Politinė dimensija bei skubus poreikis vykdyti kovos su diskriminacija politiką ir saugoti mažumas

1. mano, kad išsiplėtusiai Sąjungai, kurią sudaro 25 valstybės narės ir kurioje yra 450 milijonų gyventojų, svarbiausia:
 - sustiprinti ryšius tarp Sąjungos tautų ir jos atstovaujamo projekto, kartu sustiprinant priklausymo Europos Sąjungai jausmą ir kiekvieno asmens istorijos, kultūros, identiteto ir savitumo pripažinimą,
 - pasiekti, kad veiksmai ir galių įgyvendinimas vietos, regioniniame, atskirų šalių ir ES lygmenyje, vadovaujantis subsidarumo principu, būtų nuoseklesni,
 - tinkamu laiku įgyvendinti esamus teisės aktus ir taip perkelti šios srities direktyvas į nacionalinę teisę,
 - gerbti pasitikėjimo principą, numatytą 2004 m. balandžio 20 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio „Pagarba vertybėms, kuriomis yra pagrįsta Sąjunga, ir jų propagavimas“⁽¹⁾;
2. primena, kad pagal EB sutarties 191 straipsnį Europos lygmens politinės partijos yra svarbus veiksnys Sąjungos integracijai; todėl yra susirūpinęs, kad visuomenei vis labiau priimtini rasistiniai, antisemitiniai, islamofobiniai ir homofobiniai žinomų politikų ir vyriausybių narių pareiškimai ir veiksmai; ragina visas politines partijas atnaujinti įsipareigojimus, duotus pagal 1997 m. gruodžio 5 d. priimtą Europos politinių partijų chartiją dėl nerasistinės visuomenės, ir todėl akcentuoja, kad pagrindinės prielaidos, leisiančios politinėms partijoms vykdyti visaapimančią mažumų politiką, yra:
 - tinkamo atstovavimo poreikis priimant sprendimus politiniame lygmenyje,
 - poreikis užtikrinti vienodą požiūrį į mažumas švietimo, sveikatos apsaugos, socialinių paslaugų, teisingumo ir kitų viešųjų paslaugų srityse,
 - poreikis, kad Europos Parlamentas atsižvelgtų į ES ir jos valstybių narių kultūrinę ir kalbinę įvairovę (nes po kiekvienos kitos plėtros mažės atskiroms valstybėms narėms Europos Parlamente tenkantis vietų skaičius);
3. pažymi, kad apskritai Sąjungos mažumų klausimams buvo skiriamas nepakankamas dėmesys Sąjungos darbotvarkėje ir kad dabar jiems reikia skirti didesnę dėmesį siekiant sustiprinti priemonių, kurių šioje srityje ėmėsi valstybinės valdžios institucijos, efektyvumą; mano, kad šioje srityje svarbiausias vaidmuo turi tekti būsima Pagrindinių teisių agentūrai;
4. nurodo, kad dėl pastarojo ir būsimų plėtros etapų padaugėjo ir padaugės valstybių narių, kurioms būdinga kultūrinė ir kalbinė įvairovė; todėl mano, kad ES tenka ypatinga atsakomybė saugoti mažumų teises;
5. akcentuoja, kad mažumų teisės yra neatskiriama pagrindinių žmogaus teisių dalis, ir mano, kad būtina aiškiai atskirti (tautinių) mažumų, imigrantų ir prieglobsčio prašančių asmenų sampratą;

(¹) OL C 104 E, 2004 4 30, p. 408.

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

6. ragina Komisiją nustatyti tautinių mažumų apsaugos politikos normas tinkamai atsižvelgiant į Europos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencijos (TMAPK) 4 straipsnio 2 dalį: „Šalys įsipareigoja prireikus imtis reikiamų priemonių visapusiškai ir veiksmingai lygybei tarp tautinei mažumai ir tautinei daugumai priklausančių asmenų skatinti visose ekonominio, socialinio, politinio ir kultūrinio gyvenimo srityse. Šiuo požiūriu jos deramai atsižvelgia į konkrečias tautinėms mažumoms priklausančių asmenų sąlygas“;

7. nurodo mažumų atžvilgiu vykdomos politikos nenuoseklumą — nors mažumų apsauga yra Kopenhagos kriterijų dalis, tačiau Bendrijos politikoje nėra mažumų teisių standartų, o Bendrijoje neapibrėžta, kokius asmenis galima laikyti priklausančiais mažumai; pažymi, kad mažumų apibrėžimo nėra nei Jungtinių Tautų deklaracijoje dėl asmenų, priklausančių tautinėms ar etninėms, religinėms ir kalbinėms mažumoms, teisių, nei TMAPK; rekomenduoja, kad toks apibrėžimas būtų grindžiamas apibrėžimu, pateiktu Europos Tarybos rekomendacijoje Nr. 1201, „tautinę mažumą“ apibrėžiant kaip valstybėje esančią grupę asmenų:

- kurie gyvena tos valstybės teritorijoje,
- kurie su ta valstybe yra susiję senais, tvirtais ir ilgalaikiais ryšiais,
- kuriems būdingos kitokios etninės, kultūrinės, religinės ar kalbinės savybės,
- kurių yra pakankamai daug, nors ir mažiau nei kitų tos valstybės ar jos regiono gyventojų,
- kuriuos vienija siekis kartu išsaugoti tai, kas sudaro jų bendrą tapatybę, įskaitant jų kultūrą, tradicijas, religiją ar kalbą;

8. mano, kad pirmiau apibūdinta padėtis aiškiai rodo, jog:

- nėra vieno sprendimo, kaip pagerinti mažumų padėtį visose valstybėse narėse,
- ES valstybinės valdžios institucijoms gali būti keliami tam tikri bendri minimalūs tikslai atsižvelgiant į ankstesnę patirtį, ypač į geriausią praktiką ir daugelyje valstybių narių vykstantį socialinį dialogą bei įgyvendinant JT tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, JT tarptautinę konvenciją dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo bei Europos Tarybos konvencijas, pavyzdžiui, TMAPK, Europos chartiją dėl regioninių ir mažumų kalbų ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos protokolą Nr. 12; taip pat primena ESBO suformuluotų principų, ypač Lundo rekomendacijų dėl efektyvaus tautinių mažumų dalyvavimo visuomeniniame gyvenime, Hagos rekomendacijų dėl tautinių mažumų teisių švietimo srityje ir Oslo rekomendacijų dėl tautinių mažumų kalbos teisių, įgyvendinimą;

9. pažymi, kad Komisija jau atsižvelgė į šiuos standartus Kopenhagos kriterijų ⁽¹⁾ kontekste stojimo derybų su vidurio ir rytų Europos šalimis, Kipru ir Malta bei su dabartinėmis stojančiosiomis šalimis ir šalimis kandidatėmis metu;

10. nurodo faktą, kad, įgyvendindama mažumų apsaugos ir kovos su diskriminacija politiką, Sąjunga neturi siekti kvestionuoti teisinės ar konstitucinės savo valstybių narių santvarkos arba principo, kad prieš įstatymą visi lygūs;

(¹) Vienas iš trijų Kopenhagos kriterijų yra susijęs su stabilia demokratija, teisine valstybe, žmogaus teisėmis, pagarba tautinėms mažumoms ir jų apsauga.

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

Trūkumai, susiję su valstybių narių atsaku į EB sutarties 13 straipsnio pagrindą priimtas priemonės

11. susirūpinęs pažymi, kad kovos su diskriminacija politika nepakankamai įgyvendinama; ragina valstybes narės veiksmingiau įgyvendinti Direktyvą 2000/43/EB ir Direktyvą 2000/78/EB bei ragina Komisiją į 2007-ųjų — Europos lygių galimybių visiems metų — tikslus įtraukti poreikį rasti tinkamą sprendimą problemoms, susijusioms su:

- pavėluotu arba nepilnu teisės aktų perkėlimu į valstybių narių teisę ⁽¹⁾,
- lygybės institucijų neįsteigimu ⁽²⁾,
- atitinkamų nuostatų NVO teisiniam statusui neužtikrinimu,
- mokymu ir kompetencijos didinimu, kurie yra itin svarbūs siekiant, kad kovai su diskriminacija skirti teisės aktai būtų efektyvūs (akivaizdu, kad teisėjams, teisininkams, NVO teisininkams ir kitiems būtinas mokymas, susijęs su svarbiausiomis nuostatomis ir sąvokomis, pavyzdžiui, su tiesiogine ir netiesiogine diskriminacija, pareiga įrodyti t. t.),
- informacijos skleidimu ir supratimo didinimo kampanijos pradėjimu, kadangi direktyvose reikalaujama, kad valstybės narės informuotų žmones apie kovai su diskriminacija skirtų teisės aktų nuostatas (norint labiau padidinti supratimą ir užtikrinti, kad informacija apie direktyvų siūlomas galimybes pasiektų galimas diskriminacijos aukas, būtinas NVO ir socialinių partnerių dalyvavimas);

12. pažymi, kad reikia plėtoti mechanizmus, leidžiančius, laikantis duomenų apsaugos teisės aktų, rinkti duomenis apie rasinę diskriminaciją, kurie būtų efektyvi priemonė nustatyti, stebėti ir peržiūrėti politiką ir veiklą kovojant su rasine diskriminacija ir skatinant rasių lygybę;

13. pažymi, kad daugeliu atveju Bendrijos teisė ir direktyvos tėra įgyvendinamos ribotai, labiausiai dėl socialinių struktūrų ignoravimo ir piliečių nepasitikėjimo ir abejojimo; mano, kad teisės aktais, kolektyvinėmis sutartimis ar praktika valstybės narės turėtų paraginti valstybinio ir privataus sektoriaus darbdavius nuosekliai ir sistemingai propaguoti lygybės ir nediskriminavimo principą darbo vietoje bei darbo sąlygose, galimybės įsidarbinti, karjeros siekimo, užmokesčio ir profesinio mokymo srityse;

14. skatina laikytis integruoto požiūrio į lygybę ir nediskriminavimą ir šių aspektų išsivyravimą atitinkamoje ES politikoje; mano, jog reikia siekti užtikrinti, kad valstybės narės efektyviai ir tinkamai spręstų klausimus, susijusius su didėjančia jų visuomenių įvairove;

15. džiaugiasi pirmiau minėtoje Žaliojoje knygoje pasiūlytu ekonominio pagrįstumo tyrimu, kuris yra svarbus žingsnis siekiant ES bendrų apsaugos standartų, ir remia tolesnę ES teisėkūrą, kuri tiekiant prekes ir teikiant paslaugas draustų diskriminaciją ir skatintų lygybę negalios, religijos, seksualinės orientacijos ir amžiaus požiūriais.

⁽¹⁾ Komisija jau pradėjo pažeidimo procesus prieš ne vieną valstybę narę dėl to, kad jai nebuvo pranešta apie priemones, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama direktyvos 2000/43/EB ir 2000/78/EB. Pažeidimo procesai dėl „nesilaikymo“ (nepilno arba neteisingo perkėlimo į nacionalinę teisę) turėtų būti pradėti artimiausiu metu.

⁽²⁾ Komisija yra susirūpinusi, kad ne vienoje valstybėje narėje nebuvo įsteigtos veiksmingos lygybės institucijos, kurias įsteigti reikalaujama Direktyvoje 2000/43/EB. Net ir įsteigus tokias institucijas, tam tikrais atvejais kyla susirūpinimas dėl jų savarankiškumo ir pajėgumo veikti efektyviai.

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

16. mano, kad globalizacijos kontekste, kai ekonominės veiklos neriboja geografiniai veiksniai, o kapitalo ir darbo jėgos judėjimas pasiekė precedento neturintį lygį, lygybės ir diskriminacijos panaikinimo klausimai negali būti sprendžiami vadovaujantis vien „Europos požiūriu“; atkreipia dėmesį į tai, kad pasaulio rinkų perpildymą produktais dažnai lemia pernelyg didelis darbo jėgos išnaudojimas (skatinantis nelegalią imigraciją) ir kad labiau išsivystę regionai (JAV, ES) „importuoja“ su mokslu susijusius žmogiškuosius išteklius iš mažiau išsivysčiusių Pietų, taip neįmanomomis paversdamos pastangas įveikti „nepakankamą išsivystymą“;

17. mano, kad susitarusi su valstybėmis narėmis ir pasinaudodama esančiais teisiniais pagrindais Sąjunga pirmiausia turėtų remti nuoseklią integracijos politiką, priimdama teises priemones ir teikdama finansinę paramą;

18. pažymi, kad, kaip nurodyta Hagos programoje, reikia šalinti kliūtis, trukdančias integruoti trečiųjų šalių piliečius, ir ragina siekti, kad šioje srityje būtų labiau koordinuojama atskirų šalių integracijos politika ir ES iniciatyvos; Europos integracijos sistemos svarbiausiais bendraisiais principais turėtų būti atsižvelgta į tai, kad integracija:

- yra tęstinis dvipusis procesas, kuriame dalyvauja teisėtai gyvenantys trečiųjų šalių piliečiai ir juos priimanti visuomenė,
- apima kovos su diskriminacija politiką, tačiau yra platesnė sritis,
- numato pagarbą Europos Sąjungos pagrindinėms vertybėms ir pagrindinėms žmogaus teisėms,
- reikalauja esminių dalyvavimo visuomeniniame gyvenime įgūdžių,
- remiasi dažnu visų visuomenės narių bendravimu ir tarpkultūriniu dialogu bendruose susibūrimuose ir veikloje siekiant padidinti abipusį supratimą,
- apima įvairias politikos sritis, įskaitant užimtumo ir švietimo sritis,

sutinka su Europos Taryba, kad būtina skatinti struktūrizuotus patirties ir informacijos apie integraciją mainus;

Dėl kelių priežasčių, pavyzdžiui, rasės, etninės kilmės, seksualinės orientacijos, religijos, negalios ir amžiaus, diskriminuojamos mažumos

19. džiaugiasi išpareigojimais, duotais Komisijos komunikate „Lygios galimybės žmonėms su negalia. Europos veiksmų planas“ (KOM(2003)0650), kuriame numatytos priemonės, pratęsiančios Europos žmonių su negalia metus (2003 metai), ir ypač džiaugiasi tuo, kad Komisija priėmė žmonėms su negalia skirtą Europos veiksmų planą; ragina plėsti veiksmų plano tikslus ir priemones siekiant, kad į veiksmų planą būtų įtraukti neįgaliųjų įtraukimo, nediskriminavimo ir galimybės dalyvauti ES iniciatyvose, ypač teisėkūros, principai;

20. išpėja apie kovai su nusikalstamumu ir terorizmu skirtų priemonių galimą šalutinį diskriminuojantį poveikį, nes yra įrodymų, kad etnines mažumas 5-6 kartus dažniau paliečia policijos veiksmai, tapatybės patikrinimai ir t. t.;

21. ragina Europos Sąjungos institucijas, valstybes nares, visas Europos demokratines politines partijas ir joms priklausančias pilietinę visuomenę bei asociacijas:

- smerkti visus antisemitinius, antimusulmoniškus ir antikrikščioniškus veiksmus ir tokio elgesio apraiškas, atgimstančias holokaustą neigiančias teorijas, genocido, nusikaltimų žmonijai ir karo nusikaltimų neigimą bei sumenkinimą,

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

- smerkti visus netolerancijos veiksmus ir rasinės neapykantos kurstymą bei visus priekabiavimo ar rasinės prievartos veiksmus,
 - smerkti visus prievartos dėl religinės ar rasinės neapykantos arba netolerancijos, veiksmus, įskaitant išpuolius prieš religines vietas ir šventyklas,
 - smerkti visus homofobinio ar transfobinio smurto veiksmus, įskaitant valstybės ir privačių asmenų atliekamą priekabiavimą, žeminimą ir žodinių arba fizinį įžeidinėjimą ⁽¹⁾,
 - smerkti tai, kad nepaisant priemonių, kurias Europos Sąjunga priėmė taikydama EB sutarties 13 straipsnį, įvairiuose lygiuose išliko religinė ir etninė diskriminacija; šiuo požiūriu ypatingą dėmesį atkreipia į tai, kad mažumoms priklausančius asmenis diskriminuoja teismų sistemos;
22. pakartoja, kad diskriminacija dėl religijos yra draudžiama; kviečia valstybes nares ir stojančias šalis bei šalis kandidates užtikrinti visišką religijos laisvę ir lygias teises visoms religijoms; tačiau pakartoja ir tai, kad religijos laisvė nepateisina diskriminacijos, pavyzdžiui, švietimo srityje;
23. pažymi, kad į viešąsias sritis ir toliau skverbiasi išankstinis nusistatymas ir homofobija, bei ragina Sąjungą toliau skatinti valstybes nares laikytis tarptautinių ir Europos žmogaus teisių standartų;
24. mano, kad reikia imtis veiksmų prieš didėjančią homofobiją; susirūpinęs atkreipia dėmesį į tai, kad didėja smurtas prieš homoseksualistus, pavyzdžiui, priekabiavimas mokyklose ir darbo vietose, pasirodo neapykantos pilnų religinių ir politinių lyderių pareiškimų, mažėja galimybių pasinaudoti sveikatos apsaugos paslaugomis (pavyzdžiui, neleidžiant apsidrausti ir sumažinant galimybes pasinaudoti persodinimui skirtais organais) ir patekti į darbo rinką; ragina Komisiją parengti komunikatą dėl kliūčių, ES trukdančių laisvam vedusių ar teisiškai pripažintų gėjų porų judėjimui;
25. pažymi, kad pastaraisiais metais Europos visuomenių širdyse pastebimas didėjantis nedarbo ir skurdo lygis leido susidaryti ypatingai padėčiai, kuriai būdinga nelygybė ir diskriminacija;
26. pažymi didelį vyresnio amžiaus ir neįgalių asmenų nedarbo lygį, kurį lemia tai, kad jiems kyla didesnių sunkumų dalyvauti mokymo programose ar ieškoti naujų galimybių įsidarbinti;
27. ragina socialinius partnerius aktyviai siekti panaikinti diskriminaciją dėl negalios ar amžiaus ir užtikrinti daug geresnes galimybes patekti į darbo rinką;
28. yra įsitikinęs, kad įgyvendinant šias pastangas reikėtų skatinti atskirų visuomenės grupių dialogą ir bendradarbiavimą vietos ir nacionaliniu lygiu, įskaitant atskirų etninių, kalbinių ir religinių grupių dialogą ir bendradarbiavimą; ragina valstybes nares, rengiant kovai su diskriminacija skirtus teisės aktus, bendradarbiauti ir konsultuotis su suinteresuotomis šalimis;
29. ragina Tarybą ir Komisiją bei valstybių narių įvairių lygių vietas, regioninę ir nacionalinę valdžią koordinuoti savo priemonės kovojant su visų formų diskriminacija, įskaitant antisemitinę, islamofobišką ir antimusulmonišką ar antiromišką elgesį, romafofiją ir islamofobiją bei išpuolius prieš mažumas, įskaitant romus, trečiųjų šalių piliečius ir pilietybės neturinčius asmenis, kad būtų puoselėjami tolerancijos ir nediskriminavimo principai bei skatinama visų Sąjungoje gyvenančių asmenų socialinė, ekonominė ir politinė integracija;
30. ragina valstybes nares kiek galima labiau siekti užtikrinti, kad į švietimo sistemas būtų efektyviai integruoti pabėgėlių, prieglobsčio prašančių asmenų ir imigrantų vaikai;

(¹) Homofobiškų neapykantos nusikaltimų pavyzdžiai yra vinių bomba Londone (1999 m.), išpuoliai prieš LGBT garbės eitynes Lenkijoje ir Bosnijoje (2004 m.), žiaurus išpuolis prieš Sebastien Nouchet, kuris buvo sudėgintas gyvas savo gimtajame mieste Prancūzijoje (2004 m.).

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

Diskriminacija dėl lyties

31. atkreipia dėmesį į tai, kad nepaisant galiojančių kovai su diskriminacija skirtų teisės aktų, moterys ir toliau diskriminuojamos įvairiose kasdienio gyvenimo srityse;
32. su dideliu nusivylimu pastebi, kad, nors jau ketvirtį amžiaus įgyvendinama vienodo požiūrio politika, nebuvo panaikinti su lytimi susiję darbo užmokesčio skirtumai; ragina Komisiją iki 2005 metų pabaigos pateikti ataskaitą apie dabartinę darbo užmokesčio skirtumų būklę kiekviename valstybėje narėje;
33. pažymi, kad nors buvo pasiekta pažangos moterų užimtumo klausimu, nepaisant aukšto jų išsilavinimo lygio, moterims ir toliau už tą patį darbą mokama mažiau nei vyrams, o darbdaviai į jas žiūri įtariai dėl nėštumo ar motinystės galimybių; taip pat atkreipia dėmesį į seksualinio priekabiavimo atvejus, kai moterims buvo sudėtinga pateikti skundą dėl baimės būti viešai pažemintomis ar atleistomis iš darbo;
34. pabrėžia, kad svarbu sutelkti dėmesį į lyties ryšį su visomis diskriminuojamomis grupėmis, nes šioms grupėms priklausančioms moterims dažnai kyla ypatingų problemų;
35. ragina ES ir valstybes nares sukurti metodiką, skirtą patikrinti etniškumo bei lyties ryšį ir nustatyti įvairiapusės diskriminacijos formas bei jų įtaką moterims ir mergaitėms, kuri taptų pagrindu kuriant ir įgyvendinant teisės aktus, politiką ir programas;
36. atkreipia dėmesį į įvairiapusę nacionalinėms mažumoms (ypač romų ir sinti) priklausančių moterų ar imigrančių diskriminaciją, kurios atžvilgiu reikia imtis nuoseklios politikos;
37. ragina valstybes nares ir Komisiją ypatingą dėmesį skirti tautinėms ar religinėms mažumoms priklausančioms moterims, nes jas dažnai diskriminuoja ne tik gyventojų dauguma, bet ir jų mažumai priklausantys asmenys; mano, kad valstybės narės turėtų imtis veiksmų ir priemonių, skirtų saugoti tokių moterų teises; be kita ko, tokiomis priemonėmis mažumoms priklausančioms moterims galėtų būti nuolat teikiama informacija apie Bendrijos ir nacionaliniais teisės aktais užtikrinamas teises visiems asmenims, ypač moterims;

Romų bendruomenė

38. mano, kad romų bendruomenei, didžiausiai ir labiausiai pažeidžiamai mažumų grupei Sąjungoje, reikalingas specialus dėmesys, kadangi ji buvo istoriškai nustumta, jai buvo užkirstas kelias vystytis svarbiose srityse, bei pažymi, kad Romų kultūra, istorija ir kalbos dažnai atmetamos arba laikomos nesvarbiomis;
39. pažymi, kad romai susiduria su rasine segregacija švietime ir labai dažnai klaidingai siunčiami į protiškai neįgaliųjų mokyklas, yra diskriminuojami teikiant aprūpinimo gyvenamuoju plotu, sveikatos priežiūros ir viešąsias paslaugas, išsiskiria aukštu nedarbo lygiu, dažnai jų teises neigia valstybės institucijos, ir jie yra per mažai atstovaujami politiniame lygmenyje;
40. džiaugiasi, kad buvo paskelbta minėta Žalioji knyga, liečianti problemas, su kuriomis susiduria romai išsiplėtusioje ES, taip pat kad buvo suorganizuotas nacionalinių valdžios institucijų pasitarimas, kaip naudoti struktūrinius fondus siekiant padėti romams ir kitoms nuskriaustoms grupėms, ir kad buvo pradėtos specialios Komisijos stažuotės programos, skirtos romų bendruomenės nariams; tačiau mano, kad akivaizdžiausios kliūtys taip pat galėtų būti įveiktos:

— įgyvendinant bendrus integracijos projektus tarp valstybių narių, kuriose gyvena šios bendruomenės nariai, kad per dešimt metų būtų susidorota su akivaizdžiausiomis kliūtimis, su kuriomis susiduria romai,

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

- skatinant bendrus projektus, finansuojamus iš Europos regionų ir plėtros fondo,
- skatinant mokytis šalių, kuriose gyvena šios bendruomenės nariai, kalbą ir remti romų kalbos ir kultūrinio palikimo išsaugojimą, kaip būdą stiprinti jų kultūrą ir savivoką,
- gerinant galimybes gauti darbą, būstą, socialines paslaugas ir dalyvauti pensijų programose;

Nauji ir nuolatos gyvenantys imigrantai

41. mano, kad nauji imigrantai gali patirti specifines diskriminacijos rūšis, kurios kai kuriais atžvilgiais skirsis nuo diskriminacijos, su kuria susiduria nuolatos gyvenantys etninių mažumų ES piliečiai iš antrosios, trečiosios ir ketvirtosios imigrantų kartų;
42. mano, jog svarbu skirti nesenai atvykusių imigrantų mažumas ir tradicines tautines ir etnines mažumas, kurios yra gimusios teritorijoje, kurioje jos gyvena;
43. mano, kad skubiausias iš imigrantų susidariusių mažumų poreikis yra kuo greičiau integruotis į visuomenę, įskaitant natūralizacijos procedūros valstybėse narėse supaprastinimą, tuo pačiu užtikrinant, kad integracija netaptų nepageidaujama asimiliacija arba nemenkintų jų teritorijoje gyvenančių asmenų grupės identiteto; mano, kad taip pat svarbu pripažinti kiekvieno asmens, gimusio ir gyvenančio valstybėje narėje, teisę gauti pilietybę;

Kalbinės mažumos

44. mano, kad ypatingas dėmesys turi būti skiriamas kalbinėms mažumoms priklausančioms žmonių grupėms, ir ragina Komisiją bei valstybes nares su jomis elgtis pagal Europos regioninių arba mažumų kalbų chartijos, TMAPK ir minėtų Hagos bei Lundo rekomendacijų principus;

Valstybės narės teritorijoje gyvenančios tradicinės arba etninės mažumos

45. mano, kad, remiantis geriausia Sąjungoje egzistuojančia praktika, efektyvus dalyvavimas priimant sprendimus, grindžiamas subsidiarumo ir savivaldos principais, yra vienas iš efektyviausių būdų spręsti tradicinių mažumų bendruomenių problemas; ragina valstybes nares, kurios dar neratifikavo TMAPK, nedelsiant tai padaryti;
46. mano, kad tradicinės mažumų bendruomenės turi specifinius poreikius, kurie skiriasi nuo kitų mažumų grupių, kad valstybės politika turėtų būti labiau sutelkta, ir kad pati Sąjunga turėtų tinkamiau tenkinti šiuos poreikius, kadangi po plėtros Sąjungoje yra didelis tokių bendruomenių skaičius;

Pilietybės neturintys asmenys, nuolat gyvenantys valstybėse narėse

47. mano, kad asmenys, kurie neturi jokios valstybės pilietybės ir nuolat gyvena valstybėse narėse, atsiduria unikaliaje padėtyje ES, ir ragina atitinkamas valstybes nares padaryti viską siekiant paskatinti juos įgyti tos valstybės pilietybę, kad jie galėtų naudotis visomis ES piliečių teisėmis;

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

48. ragina valstybes nares pilietybės neturinčių asmenų bendrijų atžvilgiu taikyti efektyvaus tautinių mažumų dalyvavimo viešajame gyvenime principą, nurodytą TMAPK 15 straipsnyje ir Lundo rekomendacijose, kaip pagrindą jų integracijai, ir supaprastinti bei pagreitinti natūralizacijos procesą tam, kad ES pilietybę kuo greičiau gautų dauguma tų, kurie jos dar neturi;

Teisėkūros priemonės, kurių turi būti imtasi prieš įsigaliojant Sutarčiai dėl Konstitucijos Europai

49. sveikina Komisiją už jos darbą rengiant 13 straipsnį ir ragina ją ir toliau įgyvendinti nuoseklią bendrąją strategiją dėl problemų, su kuriomis susiduria mažumos Sąjungoje, toliau vykdant galiojančius antidiskriminacinius teisės aktus ir atsižvelgiant į galimus tolimesnius veiksmus, paremtus šiais Sutarties straipsniais:

- a) 13 straipsniu dėl antidiskriminacinės politikos; naudodama šį teisinį pagrindą, kuris plačiausiai apima mažumų apsaugą, Sąjunga galėtų, remdamasi savo patirtimi, plėtoti iniciatyvas, kurios jau buvo įgyvendintos, ir stiprinti įvairius TMAPK straipsnius, tokius kaip 3 straipsnio 1 dalis, 4 straipsnio 2 ir 3 dalys bei 6 ir 8 straipsniai,
- b) EB sutarties 18 straipsnis, kuris apima judėjimo laisvę ir teisę įsikurti, galėtų būti stiprus pagrindas palengvinant mažumoms priklausančių asmenų judėjimą, tokiu būdu išvengiant jų izoliacijos, naujų „getų“ kūrimo ar prievartinio asimiliavimo,
- c) EB sutarties 49, 95 ir 151 straipsniai galėtų suteikti stiprų pagrindą Sąjungoje ginti TMAPK 9 straipsnio saugomus principus, tokius kaip išraiškos laisvė ar teisė nebūti diskriminuojamam norint pasinaudoti visuomenės informavimo priemonėmis,
- d) EB sutarties 65 straipsnis ir ES sutarties 31 straipsnis, kuriuose numatomas teisminis bendradarbiavimas ir pagalba ir kuriuose dėstomos panašios nuostatos, kaip ir TMAPK 10 straipsnio 3 dalyje, yra svarbiausi mažumų nariui, siekiančiam pagalbos civiliniame ar baudžiamajame teismo procese,
- e) EB sutarties 62 straipsnis, apimantis migracijos politiką, kuri lieka neužbaigta praėjus šešeriems metams po Amsterdamo sutarties įsigaliojimo (turi būti atsižvelgta į poreikį integruoti teisėtus migrantus į visuomenę),
- f) 137 straipsnio 1 dalies g, h, i ir j punktai, kurie apima trečiųjų šalių piliečių įdarbinimą, asmenų, atskirtų nuo darbo rinkos, integraciją ir kovą su socialine atskirtimi, būtų stiprus pagrindas naujoms, į mažumas orientuotoms iniciatyvoms,
- g) EB sutarties 149 straipsnis dėl naudojimosi švietimu pagerinimo galėtų prisidėti prie tolimesnio mažumų integravimo į visuomenę, kaip numatyta TMAPK 12 ir 14 straipsniuose,
- h) EB sutarties 151 ir 163 straipsniai, kurie apima kultūrą ir tyrimus, galėtų būti svarbūs šiose srityse plėtojant bendras programas mažumoms (kaip numatyta TMAPK 12 straipsnyje);

50. ragina Tarybą siekti susitarimo dėl Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos pagrindų sprendimo dėl kovos su rasizmu ir ksenofobija⁽¹⁾; mano, kad pagrindų sprendimas bus svarbus žingsnis formuojant pagrindus bausti už rasistinių ir ksenofobinių smurtą kaip už kriminalinį nusižengimą visoje ES ir pripažįstant rasistinius ir ksenofobinius motyvus kaip sunkinančias aplinkybes, dėl kurių skiriama griežtesnė bausmė; primena savo 2002 m. liepos 4 d. poziciją⁽²⁾, kurioje pasiūlymas buvo palankiai įvertintas; pritaria Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos 2005 m. vasario 24 d. priimtam sprendimui pakartotinai svarstyti pagrindų sprendimą, kurio priėmimas buvo užstrigęs;

⁽¹⁾ OL C 75 E, 2002 3 26, p. 269.

⁽²⁾ OL C 271 E, 2003 11 12, p. 558.

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis*Būsimos ekonominės ir finansinės priemonės*

51. mano, kad Sąjunga turėtų papildyti valstybių narių veiksmus vietiniame, regioniniame ir nacionaliniame lygmenyje atitinkamu finansavimu:

- išvystant nuoseklią strategiją, kovojančią prieš mažumų diskriminavimą pasinaudojant struktūriniais fondais, sanglaudos fondu, Europos socialiniu fondu (ESF) ir ypač Lygios Bendrijos iniciatyva,
- pradėdant naujus bandomuosius projektus ir solidarumo tinklus 50 punkte nurodytų Sutarties straipsnių pagrindu bei atitinkamas iniciatyvas su trečiosiomis šalimis, iš kurių mažumos yra atvykusios,
- įtraukiant nediskriminacinį aspektą į Struktūrinius fondus, ypač į ESF, ir aktyviai skatinant ESF kaip instrumentą Direktyvų 2000/78/EB ir 2000/43/EB įgyvendinimui,
- iš naujo įtraukiant tarptautinių iniciatyvų nediskriminacijos ir socialinės įtraukties srityje finansavimą į pasiūlymą, kuriuo įsteigiama PROGRESS programa (KOM(2004)0488),
- palengvinant sąlygas nevyriausybinėms organizacijoms atstovauti asmenų, kuriems taikomi EB sutarties 13 straipsnyje nurodyti pagrindai, interesams siekiant gauti paramą iš Struktūrinių fondų, ypač iš ESF,

ragina valstybes nares šiuo aspektu deleguoti kai kurias savo sprendimų priėmimo galias dėl struktūrinių fondų regioninėms ir vietos valdžios institucijoms pagal Sąjungos decentralizacijos politiką;

Igyvendinamosios priemonės ir atsakomosios reakcijos mechanizmas

52. pritaria naujoms iniciatyvoms, kurių šioje srityje ėmėsi Komisija, būtent:

- Komisijos pirmininko sprendimui dėl Komisijos narių grupės, skirtos pagrindinėms teisėms, kuri turi vaidinti pagrindinį vaidmenį siekiant mažumų apsaugos ir nediskriminavimo, įkūrimo,
- tarptarnybinės grupės, jungiančios 14 skirtingų Komisijos tarnybų atstovus, įkūrimui;

53. ragina surinkti duomenis apie tiesioginę ir netiesioginę diskriminaciją (pvz., tautinėms mažumoms priklausančių žmonių dalis procentais nuo visų asmenų, gyvenančių skurdo pavojuje, taip pat nuo darbą turinčių ir neturinčių asmenų, jų išsilavinimo lygis ir t. t.), kad būtų užtikrinta tinkama atsakomoji reakcija į valstybių narių kovą su diskriminacija ir mažumų apsaugos politika;

54. ragina valstybes nares į savo veiksmų planus, siekiant eliminuoti rasizmą, diskriminavimą tautybės pagrindu, ksenofobiją ir panašias netoleravimo apraiškas, įtraukti lyties dimensiją ir ypač sukurti gaires, kuriose būtų atsižvelgiama į lyčių lygybę ir įvertinami abiejų lyčių savitumai, ir visais lygmenimis naudoti pagal lytis paskirstytus duomenis;

55. ragina valstybių narių, stojančiųjų valstybių ir valstybių kandidačių teisėsaugos institucijose įkurti specialius padalinius, kurie kovotų su pasitaikančiais rasistiniais motyvais pagrįstais nusikaltimais ir rasistinių grupuočių veikla; šie padaliniai turi sukurti sistemas, skirtas prižiūrėti, klasifikuoti, registruoti ir sekti jų dėmesį atkreipusius rasinius incidentus; rekomenduoja toliau vystyti Europos rasizmo ir ksenofobijos stebėjimo centro duomenų apie rasistinius incidentus rinkimo gaires, laikantis duomenų apsaugos garantijų, ir kartu su teisėsaugos organais, pvz., policija ar prokuratūra; ragina vystyti alternatyvius duomenų rinkimo mechanizmus, pvz., apklausos apie rasistinius nusikaltimus;

56. ragina valstybes nares užtikrinti, kad viešųjų įstaigų darbuotojai ir konsultantai būtų susipažinę su konkrečiomis etninėms mažumoms priklausančių moterų ir migrantų problemomis ir kad tie darbuotojai būtų apmokyti pagal kovos su rasizmu programą, kurioje atsižvelgiama į lyčių aspektą;

2005 m. birželio 8 d., trečiadienis

57. dar kartą patvirtina savo įsitikinimą, kad priminimai ir švietimas yra būtini, siekiant netoleranciją, diskriminaciją ir rasizmą padaryti atgyvena, ir ragina Tarybą, Komisiją ir valstybes nares sustiprinti kovą su visomis diskriminacijos formomis:

- plėtojant pajėgumus veiksmingai užkirsti kelią diskriminacijai ir kovoti su ja, ypač stiprinant organizacijų veiklos priemones ir teikiant paramą informacijos ir tinkamos praktikos mainams ir tinklų kūrimui Europos lygmeniu, tuo pačiu atsižvelgiant į ypatingus įvairių diskriminacijos formų bruožus,
- propaguojant ir skleidžiant vertybes ir praktiką, kuriomis grindžiama kova su diskriminacija, įskaitant ir supratimą didinančių kampanijų pasitelkimą ir paramą joms, kadangi mano, kad užkirsti kelią diskriminacijai yra taip pat svarbu, kaip ir kovoti su ja,
- skatinant ruošti mokytojus taip, kad jiems būtų lengviau mokykloje mokyti apie būtinybę kovoti su rasizmu, antisemitizmu ir netolerancija ir pripažinti kultūrinės įvairovės naudą, ypač kylančią dėl imigracijos;

58. ragina valstybes nares įvesti teisinę apsaugą nuo diskriminacijos, įskaitant konstruktyvias priemones, kuriose atsižvelgiama į lyčių lygybės aspektą, EB sutarties 13 straipsnio pagrindu.

59. yra įsitikinęs, kad pagal subsidiarumo principą reikalingas glaudus mažumų atstovų ir vietos, regioninių, nacionalinių ir Europos institucijų bendradarbiavimas; mano, kad toks bendradarbiavimas turi būti paremtas:

- aiškiais gairėmis, kad būtų galima patikrinti, ar veiksmai, kurių buvo imtasi, atitinka prieš tai apibrėžtus standartus,
- atviru koordinavimo metodu, suvedančiu įvairias valstybių narių valdžios institucijų ir Europos institucijų atstovus ir besikeičiančiu gera praktika;

60. atsižvelgdamas į EB sutarties 262 ir 265 straipsnius, atitinkamai prašo Regionų komitetą ir Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetą pateikti nuomones mažumų apsaugos ir kovos su diskriminacija politikos klausimais, iškeltais šioje rezoliucijoje; skatina abu komitetus nuomones pateikti iki 2006 m. vidurio ir didžiausią dėmesį skirti specifiniam vaidmeniui, kurį galėtų atlikti regioninės ar vietinės institucijos ir įvairios ekonominės ir socialinės organizuotos pilietinės visuomenės dalys;

61. mano, kad yra ypač svarbu, kad Pagrindinių teisių agentūra taptų naudinga bendradarbiavimo su Europos institucijomis priemone, kuri, artimai koordinuodama veiklą su nacionalinėmis institucijomis, spręstų pagrindinių teisių klausimus; tiki, kad agentūra taip pat turėtų stebėti šioje rezoliucijoje apibrėžtos politikos įtaką ir reguliariai teikti apie tai informaciją Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams;

62. ragina Komisiją pradėti peržiūrėti Direktyvų 2000/43/EB bei 2000/78/EB taikymą siekiant sustiprinti Europos Sąjungos antidiskriminacines priemones ir organizuoti pagrindinę konferenciją, kurioje dalyvautų visi susiję dalyviai, ypač politikos atstovai ir valstybinių institucijų atstovai nacionaliniu, regioniniu ir vietiniu lygmeniu bei šioje srityje aktyviai veikiančių NVO ir asociacijų atstovai;

*
* *

63. paveda EP Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių, stojančiųjų valstybių ir valstybių kandidačių vyriausybėms ir parlamentams, Europos ekonominių ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui.